

WŁOCŁAWSKIE

Biblioteka Wojskowa
D. O. K. VIII
TORUŃ

Przenumerata
na miejscu 1 zł. 80 gr., na prowincji 1 z odnośzeniem do domu 2 zł. 50 gr.
Ogłoszenia
za wiersz milimetrów na pierwszej stronie 10 groszy polskich, na drugiej i trzeciej — 8 gr., na czwartej — 5 gr. Ogłoszenia drobne po 3 grosze za wyraz. Tłustym drukiem — podwójnie. Najm. ogł. — 20 kr. Dla zagranicy ceny o 100 proc. wyższe. Układ ogłoszeń czterokolumnowy. Ceny ogłoszeń podane w złotych polskich, obliczane będą podług kursu złotego franka ustalonego przez Ministra Skarbu.

Adres Redakcji i Administracji: Księgarnia Powszechna, ul. Brzeska № 4. — Redakcja i Administracja otwarta od g. 10 r. do 5 do 6 wiecz.
Redakcja rękopisów nadesłanych nie zwraca; nadsyłane bez oznaczenia honorarium uważa za bezpłatne; prosi, by pisane były po jednej stronie. Ogłoszenia przyjmow. są do g. 12.
REDAKTOR PRZYJMUJE GODZIENNIE, OPRÓCZ NIEDZIELI I ŚWIĄT, OD GODZINY 3-EJ. DO 4-EJ PO POŁUDNIU. — TELEFON REDAKCJI 28. N. P. K. O. 61.783.

Wiara bez dobrych uczynków jest jak drzewo bez owocu, miłość — jak matka bez dzieci, modlitwa — jak ptak bez skrzydeł.
Piotr Skarga.

Idea Kas Chorych.

Idea Kas Chorych jest ideą naskroś chrześcijańską. Wyrosła ona z ogólnej idei chrześcijańskiej, której podłożem rozwoju są — miłość i sprawiedliwość, dwa twórczą mocą najpotężniejsze czynniki idei chrześcijańskiej; z nich wyrasta i na nich się gruntuje przepiękna idea chrześcijaństwa, one są i twórczą mocą i podstawą programu ruchu chrześcijańskiego.

Idea Kas Chorych jest jednym z momentów wcielenia programu reform społecznych w duchu chrześcijańskim, jest jednym z przejawów chrześcijańskiej miłości i sprawiedliwości.

W okresie choroby, kiedy niemoc fizyczna odbiera możliwość zarobkowania, Kasa Chorych ma zapewnić byt rodzinie chorego, a jemu dać bezpłatną pomoc lekarza oraz lekarstwo, potrzebne do odzyskania zdrowia, które w sferze wartości doczesnych należy do skarbów najcenniejszych nie tylko dla poszczególnej jednostki, ale dla całego narodu.

Obok zdrowia moralnego, zdrowie fizyczne jest podwaliną bytu narodu, — dlatego naród cały wszelkimi sposobami dążyć winien do stworzenia sobie najbardziej zdrowotnych warunków istnienia i rozwoju. Szczególną opieką naród i państwo otoczyć winny «najmłodszych» swych braci, najsłabszych ekonomicznie i kulturalnie — szerokie masy robotnicze, które pracować muszą nieraz z konieczności z nadwyrężeniem zdrowia w warunkach wysoce dla zdrowia nieodpowiednich.

Zdawałoby się, że tak piękna idea chrześcijańska niesienia pomocy chorym, — wcielona w czyn, zapewni licznym rzeszom pracowników istotną pomoc i opiekę, a dla społeczeństwa naszego stanie się bodźcem i podjętą do realizacji następnych dalszych punktów programu reform społecznych w duchu chrześcijańskim.

Niestety! stało się wręcz przeciwnie. Niema obecnie w Polsce całej instytucji, któraby budziła tyle niechęci wśród najszerzszych mas ubezpieczonych robotników, a społeczeństwu zgótowała, obok wielkiego zawodu, jeszcze większy kłopot.

W ciągu pięciu lat istnienia u nas Kas Chorych, zamiast wdzięczności i błogosławieństwa za nie, płyną ze wszystkich stron skargi, protesty, narzekania, złorzeczenia.

I cóż jest tego przyczyną? Czy zawiódła chrześcijańska idea, wcielona w przymuszony nakaz niesienia czynnej pomocy chorym?

Nie! Zawiódła wadliwość samej ustawy z dnia 19 maja 1920 r., zawiódła socjalistyczna metoda centralizacji, która zawiędzie zawsze, ilekroć będziemy podejmowali próbę jej stosowania, gdyż metoda centralizacji, jako pierwszy krok do so-

cializacji dalszej, ogólnej — jest zasadniczo przeciwna naturze ludzkiej której zawsze da, zamiast obiecane go raju socjalistycznego; zawód i rozgorczenie.

A jak wadliwości samej ustawy zostały w Seimie ustawodawczym narzucone Polsce przez ówczesną w Seimie większość połączonych socjalistów z «mniejszościami», tak samo i wykonanie tej ustawy, już w samej treści swej wadliwej, zostało bardziej jeszcze sparodiowane przez te same czynniki lewicowe, które dzięki przypadkowości w okresie formowania u nas Kas Chorych w r. 1920—21, zdołały obalamować znacznie mniej niżeli dziś, świadomego robotnika polskiego, zdobyć jego zaufanie, oponować Kasy Chorych, obsadzić swoimi ludźmi, a z samej instytucji stworzyć teren do uprawiania interesów partyjnych.

Fr. Zieliński.

Sejm, Senat i Rząd.

Z prac w komisjach.

Sejmowa komisja budżetowa przyjęła w 3 czytaniu budżet Gen. Dyrekcji Poczty i Telegr. Zysk czysty, jaki dyrekcja Poczty i Telegr. przewiduje, wynosi 16.527.000 zł. Przyjęto nadto szereg rezolucji, m. in. rezolucję, wzywającą rząd do zaniechania sprzedaży państwowej wytwórni aparatów telefonicznych i telegraficznych, do zorganizowania jej i zorganizowania stałej wytwórni aparatów telefonicznych i telegraficznych, oraz ich naprawy. Inna rezolucja domaga się od rządu, aby przy nadawaniu koncesji na sprzedaż tytoniu monopolowego zobowiązywał koncesjonariuszy do sprzedaży znaczków pocztowych i stempli. Dalsza rezolucja domaga się od rządu podjęcia energicznych starań dyplomatycznych w sprawie uzyskania obrotu depesz dla transatlantycznej stacji radiowej. Również przyjęto rezolucję, wzywającą rząd do wydatnego rozszerzenia sieci urzędów i agencji pocztowych oraz użytkowania w tym celu przedsiębiorstw państwowych, jak kolei i innych, oraz urzędów gminnych. Nadto przyjęto cały szereg rezolucji m. in. rezolucję, wzywającą rząd do przekształcenia Pat. w przedsiębiorstwo państwowe, posiadające własną osobowość prawną, z tem, że będzie nadal podporządkowana Prezydium Rady Min. rezolucję wzywającą rząd do połączenia drukarni państwowych, podlegających obecnie różnym władzom, w jedno przedsiębiorstwo państw., posiadające własną osobowość prawną oraz rezolucję wzywającą rząd, aby ustalił i wprowadził w życie statut organizacyjny Prezydium Rady Min. przy określeniu tegoż kompetencji,

FERD. BOHM & Co.

Fabryka Cykorji we Włocławku

Spółka Akcyjna

Włocławek, ul. Toruńska 2, telef. Nr 98

zawiadamia niniejszym W. P. Odbiorców, że sprzedaż cykorji uskutecznią się wyłącznie w kantorze firmy we Włocławku przy ul. Toruńskiej Nr. 2 oraz w Ekspozyturze firmy we Warszawie przy ul. Nowowiejskiej Nr. 4, m. 2, telef. Nr. 13.49.

odpowiadającej jego zadaniu, przekazaniu czynności względnie działań nie związanych z temi zadaniami innym urzędem względnie władzom, oraz zastosowaniu celowej i możliwej redukcji personelu.

Na popołudniowym posiedzeniu sejmowej komisji budż. przyjęto w 3 czytaniu po referacie pos. Gruszki budżet prezydium Rady Min. (zarząd centralny). Najwyższego Trybunału Administracyjnego, Prokuratorji Gen. Rzplitej Pat., nadzw. komisariatu oszczędności, drukarni państwowych, Monitora Polskiego bez zmiany wraz z szeregiem rezolucji.

Z Rady Miejskiej.

Posiedzeniu odbyło się dnia 8 maja 1924 r. w Magistracie. Posiedzenie zagal Prezes p. Dr. Piasecki o g. 8 wieczorem. Protokół poprzedniego posiedzenia, odczytany przez Radnego Sekretarza p. L. Opoczyńskiego, Rada Miejska zatwierdziła.

1) Debata generalna nad budżetem na rok 1924.

1) P. Prezes, otwierając debatę generalną nad szóstym z kolei i prawdopodobnie już ostatnim budżetem za obecnej kadencji Rady, zaznaczył, że budżet został całkowicie cyfrowo przerobiony i bardzo starannie opracowany przez Komisję Finansowo-Budżetową. Za niezwykle wyczerpującą i sumienną pracę p. Prezes wyraził uznanie Komisji Finansowo-Budżetowej i jej przewodniczącemu p. r. J. Bojańczykowi.

Exposee p. Prezydenta.

P. Prezydent przedstawił działalność poszczególnych wydziałów Magistratu w roku ubiegłym i zamierzenia na rok bieżący.

a) Wydział główny, jako personalny. Na pierwszym planie stoi kwestja urzędnicza. W roku ubiegłym podzielono pracowników na „starych” i „niestarych”, upatrując w pierwszych rdzeń i ośnowę ciała urzędniczego. „Stali” z biegiem czasu mogą zostać stabilizowani i otrzymać uprawnienia pracowników praw-

Dzisiejszy numer zawiera:

FR. ZIELIŃSKI: Idea Kas Chorych. — Sejm, Senat i Rząd. — Z Rady Miejskiej. — IRENA GRAMSOWA: w odcinku: Dziwny Sen. — W sprawie głodu mieszkaniowego. — Kilkunwerszówki. — Z Kraju. — Kronika. — Stopniowe zasiewy warzyw. — Depesze. — Ze Swiata. — Ogłoszenia.

no-publicznych. Sprawa urzędnicza jest ściśle związana z prawodawstwem państwem, ustawa emerytalna już została przesłana Sejmowi przez Rząd, pragmatyka służbowa i statut emerytalny miejski uzależnione są od odnośnych ustaw sejmowych.

W mieście i na Radzie mówi się stale o redukcji pracowników i ich pensji. Magistrat poświęcił tej sprawie bardzo znaczną uwagę i zdołał przy pewnym skupieniu pracy, zredukować liczbę pracowników o 7 osób, 3 pracownicy opuszczają posady z końcem maja, a 4 przechodzi na inne warunki płacy. Stosownie do wyników specjalnej ankiety stwierdzono, że prace pracowników miejskich idą po linii średniej w porównaniu do innych podobnych do Włocławka miast.

Na życzenie pracowników potrąca się im miesięczne składki emerytalne na poczet przyszłych obowiązkowych składek, jednak bez żadnego zobowiązania ze strony Magistratu i bez oprocentowania.

b) Wydział podatkowy podzielony na 3 sekcje: dla podatków samoistnych, pośrednich i opłat, dla podatków samoistnych bezpośrednich i dla dodatków do państwowych podatków.

Obciążenie podatkowe na głowę w roku ubiegłym wzrosło się. Rok 1923 wykazuje absolutną nadwyżkę w przychodzie budżetu, co stwierdza znaczny postęp w ustawodawstwie dotyczącym podatków miejskich. Sprawa kredytów uzależniona jest od akcji sanacyjnej Skarbu.

c) Wydział szkolny. Aczkolwiek liczba uczącej się dziatwy i nauczycieli stale wzrasta, to jednak główną bolączką stanowi brak lokali szkolnych mają głównie na celu higienę

ných. Poza zabiegami o stworzenie własnych lokali szkolnych, prace Wydziału mają głównie na celu higienę szkolną oraz pomoc dla biednej dziatwy w postaci podręczników, zeszytów, odzieży, obuwia, dożywiania i kuracji. Dzięki wydatnym kredytom miasto wysłało w r. b. więcej dzieci na leczenie do Ciechocinka. By tą akcją prowadzić stale Magistrat zamierza nabyć plac w Ciechocinku dla wzniesienia specjalnego budynku. Seminarium nauczycielskie jest zagrożone z powodu zakazu pobierania wpisowego od uczniów lecz Magistrat dokłada wszelkich starań, by tę placówkę utrzymać. Szkoła zawodowa rozwija się pomyślnie przy pewnej pomocy Rządu. Personel Wydziału w stosunku do zakresu jego pracy jest minimalny

TELEGRAMY.

Zatarg niemiecko-sowiecki.

BERLIN 15.V. (P. A. T.) P. R. Rząd Rzeszy zaproponował rządowi sowieckiemu poddanie sądowi rozjemczemu złożonemu z przedstawicieli Niemiec i Rosji rozstrzygnięcie sporu niemiecko-rosyjskiego na tle zająć w handlowej misji sowieckiej w Berlinie. Rząd Rzeszy sprzeciwia się stanowczo uznaniu prawa eksterytorjalności sowieckiej reprezentacji handlowej w Berlinie.

BERLIN 15.V. (P. A. T.) W komisariacie spraw zagranicznych w Moskwie, oświadczone korespondentowi „Vossische Zeitung” urzędowo, iż ukaranie winnych, odszkodowanie materialne i uznanie urzędowe eksterytorjalności sowieckiej delegacji handlowej w Berlinie, stanowią minimum zadośćuczynienia, jakiego rząd sowiecki domaga się od rządu niemieckiego z powodu znanego incydentu w lokalu sowieckiej misji handlowej.

Wybory w Japonii.

TOKJO 15-go maja. Pat. W wyniku wyborów partje opozycyjne uzyskały 182 mandaty, podczas gdy partje rządowe zdobyły zaledwie 1/3 ogółu mandatów.

Sun-Yat-Sen.

HONG KONG, 15 go maja. Pat. Donoszą z Kwantungu, iż zmarł tam na zapalenie mózgu Sun-Yat-Sen, b. szef. rządu republikańskiego, przywódca republikanów, jeden z wybitnych działaczy republiki chińskiej.

Dziwny sen.

Dziwiło mnie niemają, że gdy muzykanci grali „Rotę” i „Jeszcze Polska nie zginęła”, bardzo wielu nie podniosło się ze swych miejsc, lecz rozparło wygodniej jeszcze. Gdy ucichły tony muzyki, jakiś rudy jegomość odezwał się: „Panowie orkiestra, panowie orkiestra! prosimy zagrać nam jeszcze coś piękniejszego. To co jest „najpiękniejsze ze wszystkich” pieśniów, jakie Polska w sobie mieści. Panowie orkiestra jeszcze nie wszystko nam zegrali; prosimy więc o tę, najpiękniejszą ze wszystkich polskich pieśniów. Prosimy, prosimy bardzo! zaczęto domagać się ze wszystkich stron.

Lecz poskładali już swe instrumenty grajkowie, choć amatorzy muzyki wołali jeszcze „o najpiękniejszą z polskich pieśniów”. Ale, bo i nie czas już było na żadną z pieśni, gdyż na estradę „olbrzymów” wystąpił czwarty olbrzym, jakiś nie dzisiejszy i głosem wielkim potężnym zawołał: „Na wielką chwałę Narodu Polskiego” polecono mi odczytać z „Księgi praw” wyrok, mocą którego ważne nastąpią zmiany w systemie praw sejmowych. Dekret ten, ma być powieki całe sankcją pragmatyczną, dla ukochanej Polski naszej; by oto zrzucić z Niej żebaczy łachman, a wdziać purpurowy z gronostojami płaszcz, jak na Królową przystoi, by należne

TANI OPAŁ

na zimę mieć będzie ten, kto kupi węgiel w czasie letnich miesięcy i to węgiel w najlepszym gatunku, który się całkowicie spala (znikoma ilość popiołu) i nie pozostawia masy popiołu, żużli lub niedopałków: **2 korce tego najlepszego węgla zastąpi 3 lub nawet 4 korce węgla z innych i gorszych kopalni.**

Ten dobry i twardy (bez mialu) węgiel otrzymać można z kopalni „HR. RENARD”.

Węgiel z kopalni „HR. RENARD”
SPROWADZA

HURTOWNIA OPAŁOWA

M. NAPIÓRKOWSKI

WE WŁOCŁAWKU, UL. KALISKA Nr. 17, TELEFON Nr. 209.

Za węgiel z kopalni „HR. RENARD” Hurtownia Opałowa otrzymała szereg licznych podziękowań od poważnych instytucji i osób.

Aby otrzymać węgiel z kopalni „HR. RENARD” w czerwcu trzeba już zamawiać w maju.

LASKAWO ZAMÓWIENIA NA WĘGIEL

z kopalni „HR. RENARD” z wysyłką w czerwcu
PRZYJMUJE

HURTOWNIA OPAŁOWA

M. Napiórkowski

we Włocławku, ulica Kaliska 17, telefon 209

w godzinach biurowych t. j. od g. 9 rano do g. 6 p. p.

Walki partyzanckie na Białorusi.

MOSKWA 15-go maja (Russpress.) Komunikaty sowieckie donoszą o szeregu nowych starć pomiędzy milicją sowiecką a oddziałami partyzanckimi Rabcewicz w powiecie orszańskim. W powiecie ihumeńskim bolszewicy dokonali aresztowań wśród włościan, oskarżonych o udzielanie pomocy oddziałowi partyzanckiemu Monicza i o ukrywanie rannych pow-

stańców. W jednej ze wsi rzezonego powiatu, bolszewicy wykryli i rozstrzelali dwu rannych powstańców, ukrywających się u włościan. Rozstrzelano również włościan, u których byli ukryci powstańcy.

Sąd nad Biblią.

MOSKWA 15.5. (AW) Członkowie komunistycznego Związku młodzieży urządzili w jednej z fabryk petersburskich t. zw. sąd nad Biblią. Oskarżonej Biblii zadawano pytania

zajęła miejsce wśród państw całego świata, by nie była kopciuszkim. Wszak najpiękniejszą jest Ona, a taka obdarta, nędzna, taka obszarpana. Czy to przystoi? Czas, wielki czas, by panią była, nie służą.”

długo mówił jeszcze ten olbrzym „nie dzisiejszy”, a tymczasem umysł mój pracował, by przypomnieć sobie kim jest ten, co tak pięknie i szlachetnie mówi, bo, że go znam, — że go gdzieś już widziałam — jestem pewna. „A teraz bracia moi mili — brzmiał dalej głos dzwiczny i donośny — ad rem: Otóż mocą „Edyktu Belwederskiego” obwieszczam wam ustawę, całkiem nową i niezwykłą, a w skutkach swych dla Polski błogosławioną. Kto chce służyć zmarłych wstając Ojczyźnie dobrze i wiernie — winien własnego dobra się wyrzec „pro publico bono”. Słuchajcie więc bracia moi mili: Kasuje się pensje poselskie, kasuje wszelkie djety i deputaty. Mocą Edyktu Belwederskiego wszyscy posłowie winni Ojczyźnie służyć honorowo, jak tego dostojęństwo Jej w zupełności wymaga. Oddać ową krew serdeczną, oddać pracę czasu pokoju bez wynagrodzenia, to największa zasługa, największa chwała pod słońcem to... największa nagroda. Dixi!

W sali obrad dla dobra Ojczyzny zrobił się gwar, hałas i zament nie do opisania. Wśród haosu tego sportrzęglam jak olbrzym „nie dzisiejszy” z estrady olbrzymów machał ręką,

aby uciszono się, bo chce mówić, lecz nie łatwo mu to przyszło.

Wreszcie, gdy już mniejsze pomruki, chodziły po „sali obrad dla dobra Ojczyzny”, odezwał się grzmącym głosem: „Słuchajcie mili bracia Polacy, obwieszczam wam jeszcze i koniec będący post scriptum Edyktu Belwederskiego. Otóż: Kto nie chce, czy nie może bezinteresownie służyć Ojczyźnie swą radą i pomocą, ten niech natychmias opuszcza „salę obrad dla dobra Ojczyzny”. Albowiem mocą Edyktu Belwederskiego, winien płacić grzywnę kary za opóźnienie. Radzę pośpiech, albowiem ustanowiono mnożnik sekundy w stu procentach. Na zasilenie skarbu Państwa wołał donośnie olbrzym.

Uczulam zawrót głowy od niebywalej sceny w „sali obrad dla dobra Ojczyzny”. Pchano się, szturgano, a nawet przewracano w pośpiechu. Gubiono ordery, śpilki od krawatów, pierścionki, breloki, a nawet zegarek złoty połączony leżał na ziemi. Jakis krępy osobnik zgubił szelki i płacząc się w spadającej dolnej części ubrania pośpiesznie zmierzał ku wyjściu. Inny szcuplej nader kompleksji, nie mogąc przepchać się przez zbity tłum próbował wydostać się przez rurę od koloryferu; inny znów — widziałam — jak wisiał przy otwartym lufciku. Przez otwarte szeroko drzwi, kilku zsuwało się na poręczy od schodów — siedząc, jak na koniu, by tylko mózgi jaknajprędzej opuścić

MYSLI.

Wybrał J. K.

Ja bardziej niż ktokolwiek inny z tego punktu, z którego mogę dalej patrzeć, widzę, że jednakże serca polskie topnieją, stają się coraz bardziej polskie i tracą coraz bardziej obcą politurę, jaką niewola je pokryła.

Prezydent, Wojciechowski.

przez usta jednego z członków, Biblija odpowiadała na pytania cytatami Nowego i Starego Testamentu, które starano się ośmieszać i zbijać z naukowego punktu widzenia. Na zakończenie wydano następujący wyrok: »Zniszczyć Bibliję, wycofać ją ze wszystkich bibliotek i księgarni, a pozostawić taką tylko ilość egzemplarzy, jaka jest niezbędna do studjów naukowych.

Zgon A. Chołoniewskiego.

BYDGOSZCZ 15 V. Onegdaj o godz. 11 i pół wieczorem zmarł tu po długich i ciężkich cierpieniach znany literat i publicysta Antoni Chołoniewski.

S. p. Antoni Chołoniewski rozpoczął pracę dziennikarską przed około 30-tu laty w „Przeglądzie” lwowskim. Pracował potem czas jakiś w „Słowie Polskim” we Lwowie. Przeniósłszy się do Krakowa objął redakcję warszawskiego „Świata” na Małopolskę. Na tem stanowisku zastała go wojna i odcięła komunikację z Warszawą. S. p. Chołoniewski wstąpił wówczas do redakcji „Głosu Narodu” i uczynił go, on może głównie istną redutą w walce z austrjackością, enkaenizmem, progermanizmem i prosemityzmem, które to prądy w Krakowie miały źródło i oparcie. Wojenne zasługi Chołoniewskiego pod tym względem są ogromne.

Po wojnie był stałym współpracownikiem „Rzeczypospolitej”. Przestał przysyłać nam swe cenne i znakomite artykuły dopiero wtedy, gdy ciężka choroba wytrąciła mu pióro z ręki, jak się okazuje już nazawsze. Śmierć jego jest bolesną stratą dla społeczeństwa, gdzie s. p. zmarły liczył wielu sympatyków, przyjaciół i wielbicieli. Cześć jego pamięci!

Czytelników „Słowa Kujawskiego” prosimy o nadsyłanie korespondencji z każdego zakątka z opisem wszystkiego, co się tam dzieje, nie pomijając krzywd i nadużyć, przeciwko czemu stawać będziemy z całą stanowczością.

»salę obrad dla dobra Ojczyzny». Sturchano i wymyślano sobie nawzajem, nie mogąc dość prędko wydobyć się na zewnątrz...

Tymczasem olbrzym w kontuszu, z podgoloną czupryną naglił o zasilenie skarbu mnożnikiem sekundy w stu procentach, grzywną kary za niewczesne opuszczenie »sali obrad dla dobra Ojczyzny».

Mała tylko garstka nie ruszała się z miejsca. Gotowi bezinteresownie oddać Ojczyźnie swe służby: swą krew i pracę czasu pokoju bez wynagradzania materialnego. Ze smutkiem patrzyli na rejteradę tych, którzy najwięcej o pracy swej i poświęceniu dla sprawy ojczystej mówili. Którzy huczeli i szumieli najwięcej. Olbrzym w kontuszu, z podgoloną czupryną, ścisnął kolejno dlonie pozostałym, jakby w podzięcie.

Rejtan! krzyknęłam tak głośno, że aż obejrżeli się wszyscy, co zawstydziło mnie bardzo.

W tem za oknem »sali obrad dla dobra Ojczyzny” błysnęło się — huk grzmotu rozległ potężnie...

Otworzyłam oczy, przy łóżku stała ze świecą w ręku siostrzenica. »Co się Cioci śniło, że takim okropnym głosem krzyknęła »Rejtan, że aż się kot przelękł i zrzucił doniczkę z ulubionym cioci kaktusem.

Irena Gramsowa.

Co niesie dzień?

MAJ

16

PIĄTEK

Dzisiaj: Jan Nepom. k. m.
Jutro: Paschalis Bayl. w.,
Ubald b. w.

Wschód słońca o g. 4.5
Zachód o g. 7.48
Wsch. księżycy o g. 4.27
Zachód o g. 3.12

Czytelnia katolicka (vis - a - vis katedry) otwarta we wtorki i piątki od godz. 1—4-ej po południu.

Tow. Kraj. Oddz. Kujaw. Muzeum otwarte tylko w niedzielę od godz. 12—13 i pół.

Z giełdy d. 15. 5:

Dolar	5.16
Funt angielski	22.56
Frank szwajcarski (100)	91.40
Frank francuski (100)	30.05
Frank belgijski (100)	25.28
Liry włoskie (100)	23.00
Korony czeskie (100)	15.18
Korony austriackie (100.000)	7.28
4% poz. premj. 0.40, 8% poz. złota 8, 6% poz. serja II A. 0.75, 6% pożycz. dol. 2.75 4 1/2% listy zastawne	
Tow. Kredytowego Ziemińskiego 20.00	
5% listy miejskie 15.57, 4 1/2% listy miejskie 12.80	

Przedstawienie kinematograficzne dla młodzieży szkolnej. W środę dnia 14 b. m. wieczorem w Kiro-teatrze „Polonia” odbyło się w obecności zaproszonych: p. Inspektora szkolnego i przedstawicieli dyrekcji szkół średnich tak męskich jak i żeńskich jak również przedstawicieli kierowników szkół powszechnych, próba obrazu ściśle naukowego sprowadzonego specjalnie dla młodzieży szkolnej, który będzie demonstrowany po cenach bardzo niskich, bo 250 tys. będzie kosztowało wejście. Pierwsze takie przedstawienie dane będzie dla szkół średnich i zawodowych w czwartek dnia 15 maja o godz. 5 i 7 wiecz. a dla młodzieży szkół powszechnych w piątek d. 16 b. m. podług planu wydanego przez P. Inspektora Szkolnego.

Wiadomość o wyzyskaniu kinematografu robotników chrześcijańskich dla nauki przyjmujemy i notujemy z wielkim uznaniem i zadowoleniem. Szczęść Boże w zbożnej pracy!

Egzaminy wstępne. Egzaminy wstępne dla wszystkich klas gimnazjum państwowego żeńskiego im. M. Kopnickiej we Włocławku rozpoczną się dnia 16 czerwca r. b. o godz. 8-ej rano i prowadzone będą sposobem lekcyjnym do dnia 21 czerwca r. b. włącznie. Podania i dopuszczenie do egzaminów będą przyjmowane od dnia 2 czerwca r. b. do dnia 14 czerwca włącznie codziennie od godz. 5—6 1/2 po połud. Podania bez metryki urodzenia i bez świadectwa szczepienia ospy nie będą przyjmowane. Egzaminów po wakacjach i w styczniu 1925 roku nie będzie.

Delfin Francji. Od piątku dnia 16 maja demonstrowany będzie w kino-teatrze „Polonia” wspaniały film historyczny pod powyższym tytułem, w sześciu aktach z czasów wielkiej rewolucji francuskiej; w roli głównej Delfina ukaże się słynny Tybor Łubiński.

Przed oczami widza przesuną się epizody historyczne z czasów wielkiej rewolucji francuskiej. Uwieszenie rodziny królewskiej, a następnie stracenie króla Ludwika XVI i małżonki Marij Antoniny.

Znęcanie się i okrucieństwa nad Delfirem przymusowego opiekuna zwyrodniałego szewca Simona.

Spisek i odzyskanie wolności przez Delfina przy pomocy młodej córki ogrodnika Malgosi. Wysocce artystyczne ujęcie tego fragmentu wielkiej rewolucji francuskiej i doskonała gra młodego artysty Tybora Łubińskiego skłaniają, że na historję królewskiego dziecka, patrzymy z zapałem oddechem i mimo woli przeprowadzamy porównanie ze współczesnymi analogicznymi wypadkami w Rosji ofiarą, których padła rodzina Romanowych, tak okrutnie wymordowanych

przez rosyjskich komunistów. Do obrazu przygrywać będzie ciesząca się wielkim uznaniem u nas we Włocławku orkiestra symfoniczna 14 p. Nad program ujrzymy legjony Polskie. Początek seansów w piątki i poniedziałki o godz. 7 1/2 i 9 1/2 wiecz. w sobotę i niedzielę o godz. 4-ej po poł. ostatni seans o godz. 10 wiecz.

Urlopy rolne w wojsku. Na skierowane zapytania do władz wojskowych w sprawie urlopów rolnych w wojsku r. b., wydane zostało w tej sprawie wyjaśnienie. Z treści wyjaśnienia dowiadujemy się, że urlopy rolne na rok 1924 narazie nie są przewidziane, a to wobec niskich stanów faktycznych szeregowych niezawodowych, na które składają się szeregi jednego rocznika. Natomiast przewidywana jest w pewnych wypadkach możliwość udzielania bezpłatnych miesięcznych urlopów na żniwa względnie dla zbiorów okopowizny. Ewentualne rozkazy w tym względzie zostaną wydane we właściwym czasie.

KRONIKA POLICYJNA.

Zastępstwo. Kierownik z Eksp. Urzędu Śled. p. przodownik Cieślowski Tadeusz, w dniu 10 b. m. wyjechał na 6 tygodni do Skierniewic na zastępstwo komend. powiatu. Ekspozyturę w zastępstwie prowadzi st. przodownik sł. A. Dymiński Leon.

Skonfiskowanie wag. Handlarzom ryb Spryngerowi i Bislerowi policja skonfiskowała wagi niestemplowane, oraz odważniki funtowe rosyjskie.

Pijaństwo. Rataja Józefa zam. Nowy Rynek Nr. 14, Tuszyńskiego Piotra ul. Złota i i Koze Ludwika ul. Kościuszki Nr. 6, pociągnięto do odpowiedzialności za opilstwo i zakłócenie spokoju publicznego.

— Wojtasika Antoniego zamiesz. przy ul. Kapitulnej Nr. 35, Derkiewskiego Stefana zam. w Karnikowie pow. Lipno, policja pociągnęła do odpowiedzialności za opilstwo i zakłócenie spokoju publicznego.

Laska do odebrania. W komisarjacie jest do odebrania laska znaleziona w ogrodzie Saskim.

— Jest do odebrania w Ekspozycji Urzędu Śledczego bielizna znaleziona, która pochodzi z kradzieży.

— W komisarjacie jest do odebrania obraz. Po udowodnieniu można odebrać.

Z KRAJU.

Wykup bonów złotych nastąpi 15 grudnia br. Dowiadujemy się ze źródeł urzędowych, że 6 proc. złote bony skarbowe wykupione zostaną przez skarb państwa stosownie do uchwalonej przez ciała prawodawcze ustawy w d. 15 grudnia rb. według kursu franka szwajcarskiego.

Częściowa wymiana bonów złotych, uskuteczniána dotychczas przez oddziały P. K. O., dokonywana jest w dalszym ciągu przez centralę i oddziały Polskiej Kasy Oszczędności—jednorazowo do 100 złotych. Wymiana odbywa się na podstawie dziennego kursu franka szwajcarskiego.

Informacje te zainteresują tych, którzy zwracali się do nas w sprawie bonów.

Wywóz z Polski przewyższa przywóz. W styczniu przywieziono za 80 milionów franków, a wywieziono za 96 milionów.

Wbrew twierdzeniom, że bilans handlowy Polski wykazuje w pierwszych miesiącach wyniki ujemne, zaznaczyć należy, iż w styczniu rb. przywóz do Polski wyrażał się w sumie 80.776.000 zł., wywóz zaś 96.953.000 złotych, a więc wywóz przewyższył przywóz o 20 proc.

Porównując bilans handlowy z rokiem ubiegłym widzimy, iż w rb. wywóz przewyższał przeciętnie miesięcznie wywóz o 7 proc. Wynik stycz-

nia rb. jest zatem pomyślniejszy. Następne dwa miesiące nie dają wprawdzie tak pomyślnych rezultatów, rząd jednak poświęca w sprawie aktywności bilansu handlowego szczególną uwagę. W kierunku aktywności bilansu idą ułatwienia wywozowe, ulgi w podatku obrotowym od najważniejszych artykułów wywozowych, znaczne obniżenie podatku węglowego oraz odpowiednie kształtowanie taryf kolejowych.

Walka z handlem i zebranią w pociągach. Jak się dowiadujemy Min. Spr. Wewn. wystąpiło do Min. Kolei Żelaznych z prośbą o wydanie specjalnych zarządzeń mających na celu nie dopuszczania do handlu przenośnego, zebrani i t. p. w pociągach. W związku z tym, oraz wobec stwierdzenia, że wbrew przepisów przewozowych w pociągach pasażerskich w biegu i na postojach uwijają się przekupnie sprzedający papierosy, owoce, słodycze i t. p. oraz zebrzący o jałmużnę u podróżnych dzieci, rzekomi inwalidzi i żebracy. Główna komenda p. p. wydała wszystkim organom podwładnym zarządzenie przestrzegania jaknajściślej istniejących w tej mierze przepisów ministerjalnych. Stwierdzone równocześnie zostało, że zebrzące osoby oraz handlarze wagonowi po największej części są wysłańcami rzemieślników, zbierającymi informacje, gdzie są przedmioty, które można ukraść, lub osoby posiadające pieniądze, w łatwo dostępnych miejscach.

W sprawie głodu mieszkaniowego.

Sprawa przyszłości Banku Budowlanego budzi w społeczeństwie naszym ogólne zainteresowanie, a nawet zaniepokojenie, gdyż niewiadomo, jakie losy czekają tę instytucję. Kłopotliwym zadaniem jest pośrednio zaspakajając głód mieszkaniowy.

— Jak wiadomo, współwłaścicielem Banku jest również rząd, który posiada 51 proc. akcji. Obecnie prezydent ministrów p. Grabski postanowił udział rządu, ogólnej wartości 8.500 dolarów sprzedać. Nabywców chętnych jest wielu, ale zawziętsze współzawodnictwo toczy się między trzema grupami.

Grupa pierwsza obejmuje trzy znane instytucje: Polską Dyрекcję Ubezpieczeń Wzajemnych, Związek Spółdzielni budowlanych i Powszechny związek lokatorów Rzeczypospolitej Polskiej

Druga grupa—to finansjści hollenderscy, reprezentowani wobec władz przez Polaków.

Wreszcie trzecia grupa — to finansjści austriacko-włoscy.

Nie może ulegać najmniejszej wątpliwości, że Bank Budowlany, posiadający tak doniosły wpływ na rozwój ruchu budowlanego u nas, odpowiadałby najbardziej swym celom, gdyby wspomniane 51 proc. akcji rządowych dostało się w ręce owych trzech naszych wyżej wymienionych instytucji społecznych, reprezentujących najszersze warstwy ludności, bezpośrednio w rozbudowie miast zainteresowane.

Można też mieć nadzieję, że prezes ministrów wyróżni i uwzględni tylko ofertę zablokowanych trzech instytucji, dających z racji swego charakteru społecznego gwarancję moralną, iż prowadzić będą dzieło odbudowy nie w celach spekulacyjnych, lecz uwzględniając jaknajszersze interesy społeczne.

Ostatnio odbyła się w Warszawie, w lokalu Polskiej Dyрекcji Ubezpieczeń Wzajemnych, konferencja prasowa, zwołana przez trzy wyżej wymienione instytucje społeczne w celu poinformowania opinii za pośrednictwem prasy, w jakim stadium sprawa Banku Budowlanego obecnie się znajduje. Informacje te podałyśmy właśnie powyżej. Nie ulega wątpliwości, że prasa również przyczyni się w dużym stopniu do rozwiazania sprawy po myśli interesu społecznego.

Ze świata.

Nadzwyczajny triumf lotnika francuskiego.

Jak wiadomo, odbywają się obecnie dwie wyprawy powietrzne dookoła świata: angielska i amerykańska. Trzeciej — portugalskiej, nie można już brać w rachubę wobec rozbitcia się aeroplanu portugalskiego w Indjach.

Przebieg obu tych wypraw zaznaczył się dotychczas licznymi przysowemil lądowaniami, narażającemi lotników na długotrwałe postoje. Amerykanie musieli zatrzymać się wskutek przeszkód atmosferycznych, wędrowali bowiem przez okolice podbiegunowe, narażane o tej porze roku jeszcze na mrozy i burze śnieżne. Kierownik tej wyprawy, kap. Martin, oraz towarzyszący mu mechanik, zginęli nawet bez śladu z jednym z samolotów wyprawy, podczas lotu po wybrzeżach Alaski do wysp aleuckich. Aeroplan zaś angielski musiał lądować przymusowo już dwukrotnie: raz na wyspie Korfu, a drugi raz w Indjach, wskutek psucia się silnika, co naraziło lotników angielskich na zwłokę kilkutygodniową.

Jednocześnie jednak z lotnikami angielskimi i amerykańskimi, puścił się w drogę lotnik francuski, porucznik Peltier D'Oisy. Wprawdzie celem jego wyprawy nie był lot dookoła świata, lecz „tylko” — z Paryża do Tokio, w każdym jednak razie chodziło o zmierzenie sił z lotnikami angielskimi i amerykańskimi.

Lot ten trzymano w tajemnicy do chwili odlotu porucznika Peltier D'Oisy z lotniska pod Paryżem, to też z początku nie budził wrażenia. Po upływie jednak kilku dni, dowiedziano się o właściwym celu podróży i zdumienie ogarnęło wszystkich wobec nadzwyczajnego jej powodzenia.

Gdy bowiem lotnik francuski przebył w ciągu pierwszych pięciu dni tej podróży powietrznej 6.000 kilometrów, Anglicy potrzebowali 36 dni dla przelecenia 8.700 kilometrów, Amerykanie zaś 44 dni dla przelecenia 7.000 kilometrów. A stosunek ten na korzyść Francji wciąż się zwiększa, według bowiem ostatnich wiadomości, Peltier D'Oisy doleciał już do Rangoonu w Birmanji, przeleciawszy w ciągu dalszych czterech dni przeszło 4.000 kilometrów, gdy lotnicy amerykańscy nie dolecieli jeszcze z wysp Kurylskich do Tokio, wyprawa zaś angielska oczekuje wciąż, obezwładniona, w miejscowości Parlu (Indje wschodnie) na nowe części silnika dla zastąpienia zepsutych.

A trzeba dodać, że lotnik francuski odbywa swą podróż powietrzną nie na specjalnie zbudowanym i wypróbowanym samolocie, jak lotnicy amerykańscy i angielscy, lecz na zwykłym francuskim samolocie wojskowym, osiągając przytem na ostatnim etapie, z Kalkuty do Rangoonu szybkość 200 kilom. na godzinę i nie doznawszy dotychczas ani razu uszkodzenia poważniejszego.

Nie dziw zatem, że cały świat śledzi teraz ze zdumieniem ten nadzwyczajny triumf lotnictwa francuskiego.

KILKUWIERSZÓWKI.

× Skarga kasacyjna 13 oskarżonych w procesie kijowskim została przez sąd najwyższy w Kijowie odrzucona.

× W Chrkowie agenci głównego urzędu politycznego aresztowali 17 osób, oskarżonych o udział w organizacjach antysowieckich. O analogicznych aresztowaniach donoszą również z Ekaterynodaru.

× Uległ rozbitciu pociąg osobowy, dążący z Odesy do Moskwy. Zginęło 8 osób, a kilkanaście jest rannych.

× Agencja Mediterrane stwierdza, że Rykow bawił niedawno we Włoszech, gdzie spotkał się z Mussolinim, następnie bawił na Capri dla poratowania zdrowia i 26 kwietnia odjechał przez wiedeń do Rosji. „Giornale d'Italia” zaznacza, że Rykow z żoną przebywał we Włoszech pod nazwiskiem Popowa.

GOBELIN ???

L. III 1674-24

OGŁOSZENIE URZĘDOWE.

× General von Seckt, głównodowodzący sił zbrojnych Niemiec, uda się w najbliższych dniach do Prus Wschodnich, celem dokonania tam inspekcji Reichswehry.

× Z Gelsenkirchen donoszą, że komuniści wzmocnili na obszarze Ruhry propagandę wyrotową i wzywają górników do gwałtów.

× Jak donoszą z Tokio, według dotychczasowych danych o ostatnich wyborach do parlamentu stronnictwa opozycyjne zyskały 153 mandaty, rządowe 52 a niezależne 96. Cesarz powierzy wice-hrabiemu Kato misję utworzenia nowego gabinetu.

× Rząd litewski pobiera od cudzoziemców przebywających w Kłajpedzie, specjalny podatek w wysokości 5 litów miesięcznie. Rząd litewski wydał zarządzenie pobierania od obywateli litewskich, przebywających na Łotwie takiej samej opłaty. Niemcy mają zarządzić pobieranie podobnej opłaty od obywateli litewskich, przebywających w Niemczech.

× Pierwsze posiedzenie zgromadzenia Ligi Narodów jest zwołane do Genewy na dzień 1-go września r. b.

Niedyskretne pytania.

— Dlaczego w artykułach 528, 861 i 862 ustawy Prawa Cywilnego — wysokość kary za niestawienie się do sądu i wynagrodzenie dla świadków określone jest w kopiejkach i rublach? Czy dotąd jeszcze nie było możliwości tego zmienić odpowiednio do kursującej waluty? Z. O.

Obwieszczenie.

Do rejestru handlowego Działu A. sądu okręgowego we Włocławku w dn. 7 maja 1924 r. wciągnięto następującą firmę pod Nr. 1945: „Antoni Fryze” — Celem przedsiębiorstwa jest prowadzenie młyna młynowego z siedzibą w Grabowie, gm.

Stosownie do par. 3 rozporządzenia Ministra Skarbu z dn. 11 kwietnia 1924 r. (D. U. R. P. № 34 poz. 359) **termin do składania zeznań o dochodzie** do wymiaru państwowego podatku dochodowego na rok podatkowy 1924 dla osób fizycznych i prawnych oraz spadków wakujących **upływa z dniem 24 maja 1924.**

W powyższym terminie stosownie do par. 1 p. 2 wspomnianego rozporządzenia **winna być zapłacona różnica pomiędzy połową podatku**, przypadającego od dochodu zeznanego na rok 1924, a należnością podatku dochodowego uiszczoną w myśl par. 1 do dnia 23 kwietnia 1924 r.

Zeznanie o dochodzie do wymiaru państwowego podatku dochodowego na rok 1924 przez osoby fizyczne i spadki wakujące tudzież osoby prawne nie obowiązane do publicznego składania rachunków — ile miejscem opodatkowania wspomnianych podmiotów jest obszar m. Włocławka, na podstawie rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 1 lutego 1924 roku, (D. U. R. P. № 19 poz. 189) winny być do dnia 24 maja 1924 r. **złożone do Magistratu** (pokój № 15) i w tymże terminie winna być zapłacona do Kasy Miejskiej względnie za pośrednictwem P. K. O. (konto 50050) lub Banku Polskiego na konto Magistratu wyżej wspomniana różnica.

Włocławek, dn. 14 maja 1924 r.

Przewodniczący Miejskiej Komisji Szacunkowej

(—) Krauze

Prezydent m. Włocławka.

Żychlin, pow. Kutnowskiego. Przedsiębiorstwo rozpoczęło działalność w 1920 r. Właśc. Antoni Fryze tamże zamieszkały.

Malarz kościelny

przyjmuje wszelkie roboty w zakresie malarstwa wchodzące po cenach umiarkowanych — poleca się Sz. Obywatelom i Wieleb. Duchowieństwu.

F. SZYMCZYŃSKI

Chodecz, ul. Wspólna 7.

CEGIELNIA MIEJSKA

WE WŁOCŁAWKU, TEL. Nr. 157.

Poleca

Dobrą murową cegłę maszynową i ręczną

loco plac fabryczny i z odstawa.

Zarząd.

OGŁOSZENIA DROBNE.

Adamski Feliks b. felczer szpitala S-go Łazarza. Przyjmuje od 9 rano do 8 wieczór Brzeska № 13.

Angielskiego wykład najszybszy, nową metodą udziela p. Kostrzewski ul. Bulwarowa 22, od godz. 3—5 po południu.

Do wydzierżawienia dwór z ogrodem na lato. Wiadomość w „Pszczole”.

Jadąc szosą z Włocławka do Chełmicy, w dn. 13 bm. zgubiono portfel wraz z dokumentami, dowodem osobistym i książeczką wojskową na imię Aleksandra Lewkowiaka. Uczciwy znalazca za nagrodą 50 milionów zechce zwrócić „Hotel Victorja” pokój Nr. 10.

Książkowy z długoletnią praktyką biurową, przyjmie jakakolwiek posadę od zaraz. Wiadomość w Adm. Słowa, pod Książkowy.

Od 1 czerwca potrzebny samodzielny książkowy, lub książkowa do prowadzenia biura na wsl. Będą uwzględniane tylko pierwszorzędne oferty i dobra znajomość przedmiotu. Zarząd dóbr Dębice skrz. p. 49. Włocławek.

Okazja. Jest do sprzedania mało używana parokonna, elegancka bryczka. Wiadomość ul. Miła 27.

Obszerny sklep z wolnym mieszkaniem w najruchliwszym punkcie miasta do sprzedania od zaraz. Wiadomość w Adm. „Słowa”.

Potrzebna wykwalifikowana samodzielna kucharka-gospodyni do majątku Dembice p. Włocławek od dnia 1 czerwca b. r.

Przyjmę na mieszkanie męzczyzną inteligentnego. Wiadomość: Kaliska 23, Brygulewicz.

Przybłąkał się pies rasy wilk prawy właściciel może odebrać u p. Filipiaka Toruńska 15.

Panienska inteligentna potrzebna do sklepu galanteryjnego 3-go Maja 30.

Plac przy ulicy Botanicznej zaraz do sprzedania. Wiadomość: Skład żelaza „Braća Rudzińscy”, Plekarska 15.

Rower w dobrym stanie „Léutnera” do sprzedania Toruńska 4 Wize.

Wydzierżawie na lato morgę gruntu pod kartofle i 80 drzewek owocowych przy domu Królewiecka 23 „Polski Róg”.

W maj. Szpetal-Górny sąna sprzedaż fłance bratków i niezapominajek po 100.000 mk. za sztukę. Można zamawiać w sklepie „Pszczole”.

W Ciechocinku w doskonałym punkcie jest natychmiast do sprzedania lub wydzierżawienia Kiosk № 1 okrągły w dobrym stanie, kryty blachą, z piwniczką murowaną. Wszelkich wiadomości udziela we Włocławku Jan Klabecki, Brzeska № 8.

Zgubiono wyciąg z ksiąg ludności stałej gminy Oleszno pow. lipnowskiego wydany na imię Stefana Nowakowskiego. Znalazca zechce oddać do poljeji.

50 owiec Rambouillet do sprzedania Kępka szlachecka telefon Nr. 6.

Praktyczny Poradnik Leczenia Owiec

przez lek. wet. Z. Olszańskiego.

Do nabycia:

w Księg. Powszechnej, ul. Brzeska 4.

Towar choćby najlepszy a niesprzedany chybił powołaniu, niesprzedana zaś, gdyż nieznaną pozostać musi rzecz niezareklamowana.

SWÓJ DO SWEGO!

Firmy Polsko-Chrześcijańskie zrzeszone w Kuj. Oddz. Stow. Kupców Polskich we Włocławku.

Handel win, wódek, likierów i tow. kolonialnych.

Borzęcki Ludwik, 3-go Maja Nr. 40,
Beczkwicz Stefan, 3-go Maja Nr. 31,
„Polwin”, Kościuszki Nr. 6,
Gorzeński Józef, 3-go Maja Nr. 37,
Pajączkowski i Lipiński, Srebrna Nr. 3.

Handel win, wódek, likierów i tow. kolonialnych. (w okolicy).

Barcikowski Walenty, Chodecz,
Darnowski Wojciech, Lubień,
Rybacki Andrzej, Chodec,
Ożminkowski Władysław, Lubraniec,
Napiórkowski Mieczysław, Dobrzyń n/Wisłą,
Kozuchowski Stanisław, Chodecz,
Zieliński Marjan, Brześć Kuj. Rynek.

Sklepy kolonialno - spożywcze w śródmieściu.

Ballaun St., Kaliska Nr. 10,
Gontarek Władysław, Plac Dąbrowskiego Nr. 10,
Grzankowski Stefan, Plac Dąbrowskiego Nr. 7,
Grabowski Aleksander, Nowy Rynek Nr. 8,
Janiak Józef, Królewiecka Nr. 19,
Kozłowski Leon, Kaliska 2,
Kaniowski Jan, Kaliska Nr. 23,
Lewandowska Wład., Tumska Nr. 1,
Łukasik Zofja, Kaliska Nr. 3,
Młynarski Stanisław, Szpitalna Nr. 19,
Markiewicz B., 3-go Maja Nr. 14,
Pakulski Jan, Królewiecka № 22,
Różański Feliks, Przedmiejska Nr. 9,
Szelachowski Józef, Tumska Nr. 12,
Straszewski Franciszek, Pl. Dąbrowskiego Nr. 5,
Szymańska Wład., Tumska Nr. 15,

Tomeczak Konstanty, 3-go Maja Nr. 34,
Wapniarski F., Plac Dąbrowskiego Nr. 4,
Wnukowski Andrzej, Nowy Rynek Nr. 7,
Werner Wacław, Pl. Dąbrowskiego Nr. 17,
Zychowicz Wacław, Kaliska № 37,
Ziakowski Jan, Małana Nr. 5.

Sklepy kolonialno - spożywcze na przedmieściach.

Aleksińska Wiktorja, Długa Nr. 26,
Bogacki Antoni, Długa Nr. 12,
Błaszczak Salomea, Kapitulna Nr. 7,
Bromont Prakseda, Kapitulna Nr. 27,
Długolecka Stanisława, Długa Nr. 45,
Dorsz Józef, Zazamcze Nr. 4,
Frącek Wojciech, Żytunia Nr. 43,
Głowacki Józef, Długa Nr. 43,
Gurtowska Marja, Kapitulna Nr. 1,
Jaźwiecki H., Długa Nr. 72,
Kowalski Franciszek, Chłodna Nr. 43,
Lewandowski Antoni, Żytunia Nr. 120,
Machtyl Marja, Kapitulna Nr. 43,
Marszałek Józef, Mokra Nr. 4,
Machtyl Walenty, Długa Nr. 49,
Matwiej Anna, Chmielna Nr. 14,
Ochociński A., Miła Nr. 8,
Rutkowska Anna, Wiejska Nr. 2,
Rymarkiewicz Ludwik, Kapitulna Nr. 6,
Szczęśniaki Ludwik, Kapitulna Nr. 16,
Udałowski Kazimierz, Kapitulna Nr. 46,
Wesołowski Wacław, Długa Nr. 43,
Zieliński Jacek, Chłodna Nr. 31,
Ziółkowska Antonina, Chłodna Nr. 33.

Sprzedaj cukrów i wyrobów cukrowniczych

Rudzińska W., Trzeciego Maja Nr. 23.

HURTOWNIE win, wódek i likierów

Grabczewski Aleksander, Cyganka Nr. 19.

Kolonjalne

Czarniecki Sylwin, Plac Dąbrowskiego Nr. 14,
Kozłowski Marcin, Nowy Rynek 18,
„Lech” Sp. Akc., ul. Tad. Kościuszki № 17.

Handel zbożowy

Centrala Rolników, Ogrodowa Nr. 3,
Trepka Rodryk, Królewiecka Nr. 19.

Sklepy Bławatno-Galanteryjne.

Bazar Chrześcijański, Brzeska № 29.
Drzewiecka Marja, pl. Dąbrowskiego № 5.
Gruszewska Józefa „Wspólna Praca”, 3 Maja № 14.
Krzemiński Franciszek, pl. Dąbrowskiego № 6.
Krzywkowska Julia, pl. Dąbrowskiego № 5.
Lutoborska i M. Piontek, Plekarska № 4.
Mochorowski Henryk, 3-go Maja № 12.
Ossowski Kazimierz i S-ka, 3-go Maja № 6.
„Spółka Kujawska”, Nowy Rynek № 5.
Tokarzewski Józef, 3-go Maja № 30.
Zielińska Zofja, 3-go Maja № 14.

Sprzedaj trykotaży.

Motyliński Kazimierz, ul. Kościuszki № 6.

Sprzedaj tytoniu i wyrobów tytoniowych.

Krakus Zenon, Nowy Rynek № 7.
Szalkowski Kazimierz, Nowy Rynek № 8.
Zdzienicki Jan, Kościuszki № 4.

Sprzedaj mydeł i soli.

Mirewicz Stanisław, Żabia Nr. 15,